

RDETÉSEK

Vastagabb betűvel leírva... 10 lel.

ezetöt keres lehetőleg... 3681-1

ros kisasszony azonnalra... 3678-1

kedőségét lehetőleg... 3677-1

és magyarul perfektil... 3677-1

előszoba, pince és pad... 3682-1

5 áron, azonnal be... 3682-1

szobor és szíjgyártó... 3682-1

eljesen megszűnt... 1301

őre és Társai... 1301

figyelmébe!... 1106

mering... 1106

1000 méter... 1106

arzel... 1106

rie - vasüzlet... 1106

LOZSVAR... 1106

bergi, ga... 1106

apírárak... 1106

ra érkeztek... 1106

ház... 1106

Engrosi... 1106

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

13. Telef. 10-49.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda... 977, 844, 879, 435, 538

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címzendők... Kéziratokat nem adunk vissza és nem öríthetünk meg

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

V. évfolyam, 88. szám Cluj (Kolozsvár) 5682. Nisan 24. 1922. április 22, Szombat

Érvényben marad a német-orosz szerződés

A németek lemondanak az orosz bizottságban való részvételről. A franciák a jövótéleli bizottság útján akarnak nyomást gyakorolni Németországra

Az Uj Kelet tudósítójától

A láрма kezd elülni, az izgalom esillapodni, a német-orosz szerződést nem semmisítik meg. Wirth kancellár már-már kapitulált...

kényszeríteni, hogy mondják ki semmisnek az egyezményt.

Rathenau tárgyál Lloyd George-zsal

Génuából jelentik: A tegnapi nap a németek válaszcikkjének a bevarásával telt el. Minden irányból lépések történtek...

Németország mondjon le a külön orosz-német szerződésről egy olyan szerződés ellenében, mely Európa összes államait és Oroszországot egységes szerződésben köti össze.

Rathenau az orosz-német szerződés fentartása mellett van, míg Wirth hajlik az engedékenységre. A németek kések a válasszal...

Párisi távirat szerint a jövótéleli bizottság felhívta a Kriegssakkommissiót, küldje el a német-orosz szerződés hű szövegét...

Az a hír, hogy a német-orosz szerződéstől a németek visszaléptek volna, hivatalosan megcáfolják.

A Rathenau és Lloyd George közötti tárgyalás két óra hosszat tartott és békés szellemben ért véget.

Megbízható értesülés szerint az olasz és angol közvetítés sikerrel járt.

Rathenau kijelentette az újságírók előtt, hogy az angolok a tárgyalások befejezése előtt három nappal mindenről értesítve voltak.

A „Lokalanzeiger” írja: Az angol delegátusok ebédre hívták a német újságírókat, hogy a két állam közötti barátságot dokumentálják.

a német újságíróknak semmiféle felvilágosítást nem ad többet.

Egy angol diplomata kijelentette, hogy a német-orosz szerződés csak azért volt meglepetés az angolok részére, mert Génuában kötötték meg.

Orosz-német véd- és daoszövetség?

A londoni lapok szerint Németország és Oroszország között katonai

egyezmény is készül, amelyet nemsokára aláírnak.

A „Daily Telegraph” szerint Németország katonai intézményei majdnem egyesültek már akkor, amikor a gazdasági szerződést aláírták.

Antant értesülés szerint a német-orosz katonai konvenció már életbe is lépett, amennyiben

az esztlandi orosz csapatokat már német tisztiek vezetik.

A berlini német lapok hosszasan foglalkoznak a német-orosz egyezményről és az ezáltal alkotott új helyzettel. Az „8 Uhr Blatt” írja, hogy a szerződés a politikai következményeken kívül Németországban is nyugtalanságot fog kelteni.

A francia lapok megállapítják, hogy Rathenau puccsának egy biztos következménye van:

a szövetségesek közt az ellentétek megszűntek

és valamennyien egységesebbek lesznek, mint valaha. A lapok szerint a konferenciát nem lehet folytatni, és Oroszországgal nem szabad tárgyalni...

Lloyd George nyilatkozata

A konferencia még él és nem is fog meghalni

Lloyd George, a sajtó képviselői előtt a következőket mondotta:

— A konferencia még él és nem is fog meghalni. A konferenciát figyelemmel kísérő emberek egyrésze a békemű sikerét, másrésze pedig ennek az ellenkezőjét akarja.

Nagyon csodálkozom, — mondta Lloyd George — ha a válasz nem lenne kielégítő, mert ellenkező esetben a konferencia nagy veszedelemben forog.

Lloyd George nyilatkozatát az újságírók tomboló tapsal fogadták. Lloyd George ezután az újságírók kérdéseire válaszolt és többek közt kijelentette, hogy nem volt előzetes tudomása a német-orosz szerződésről.

a németek valószínűleg az utóbbi eshetőséget választják.

Meggyőződése szerint, sem a németek, sem az oroszok nem kívánják, a konferencia bukását.

A cáfolatokkal szemben itt úgy tudják, hogy

Poincaré a legközelebbi napokban Génuába érkezik és átveszi a francia delegáció vezetését.

Benes egy újságírónak a német-orosz szerződésről kijelentette, hogy az nagy meglepetést okozott a szövetségeseknek. Az előzetes tárgyalások a legnagyobb titokban folytak...

Amerika is részt vesz

A génuai konferencia befejezése után Stockholmban nemzetközi pénzügyi konferencia lesz. Amerika csak olyan feltétellel mellett hajlandó a konferenciára képviselőit elküldeni,

ha a jövótéleli kérdést nem kapcsolják ki a programból.

Amerikai jelentés szerint az amerikai kormány felkérte Pierpont Morgan bankárt, hogy az amerikai kormány nevében utazzék Génuába, ahol egy nemzetközi kölcsön ügyében folytatott tárgyalásokat.

Rathenau a helyzet ura

Ellentétben a londoni és párisi jelentésekkel, a berlini lapok megcáfolják a Wirth és Rathenau közti ellentétéről szóló híreket. Lloyd George tegnap megkérdte Rathenautól, hogy ki volt az angol delegációnak az a tagja, akit informált a német-orosz tárgyalásokról.

— Az állítják, hogy engem informáltak, pedig Wirthet sem értesítették a dolgokról.

A „West Europa” értesülése szerint Wirth és Hermes rosszalják Rathenau eljárását, hogy még minisztertanácsával se közölte szándékait. Ha Németország lemond a szerződés perfektálásáról, akkor Rathenau helyzete lehetetlen lesz.

Herzog Goldsmidt urnak ési. Árak... 360 lel, 190 lel. W i e n I. Wollzeile 11.

folják. Rathenau kerekedett felül s most ő a helyzet ura.

Elintézik a konfliktust

Tegnap délelőtt Lloyd Georganál összegyűltek a szövetségesek és a kisantant képviselői. Sehanser jelentést tett a németekkel folytatott tárgyalásairól. A németek a tegnapi tárgyalások alapján ma közölték Lloyd Georganál, hogy maguk is szívesebben látnák a szerződés megsemmisítését, de az oroszok nem akarják őket felmenteni. A németek tehát a másik eshetőséget választják és az első bizottságnak az orosz ügyekről való tárgyalásain nem vesznek részt. Így tehát az első bizottság péntek délután a németek nélkül ül össze.

Ujabb távirat szerint az orosz-német szerződés következtében előállott konfliktust még ma kölcsönös megegyezéssel elsimítják.

Németország ki fog válni a politikai bizottságból. Rathenau, aki az érdeklődés középpontjában áll, ma fog nyilatkozni a világ-sajtó képviselői előtt.

Az orosz válasz az ultimátumra

Az orosz ügyek albizottsága holnap délelőtt ülést tart, amire meghívták a semleges államok képviselőit is. A német és az orosz kiküldötteket nem hívták meg a tanácskozásokra. Az ülésen az orosz választ fogják megvizsgálni és ezután döntenek arról, hogy folytatás-e a tárgyalást az oroszokkal. Ugyátszik, hogy az orosz válasz nem lesz egészen visszautasító és a tárgyalásokat folytatni lehet.

Gyilkos merénylet egy orvos ellen

Az Uj Kelet tudósítójától

Borsáról jelentik: A községet felháborító gyilkossági kísérlet tartja izgalomban. Dr. Dobó József körorvos, aki nemrég telepedett le a községbe, utasítást kapott, hogy a lépfenes állatok husának kímérését tiltsa el. Azon a vidéken ez a járvány nagyban dühöngött és a körorvos úgy érezte, hogy neki fokozott mértékben kell végrekajtania az erről kapott utasítást. Ehhez képest dr. Dobó napról-napra meglátogatta a mézsárosokat és ha beteg állat húsát találta, minden alkalommal hivatalos szigorúsággal lépett fel a mézsáros ellen.

Ez nem volt inyére a mézsárosoknak, akik az olcsón szerzett beteg állatokon akartak meggazdagodni. Különböző fenyegetésekkel szerették volna megfélemlíteni az orvost, akinél jószóval nem érthettek el semmit.

Az elmúlt kedden az orvos figyelmeztette a mézsárosokat, hogy ezentúl otthon semmiféle élő állatot nem vághatnak, mindent a vágóhídra kell kivinnük, ahol előzetes orvosi vizsgálat alá veszik a vágómarhát. Egy ellenőrző utja alkalmával azonban Mundru Juon mézsárosnál rájött, hogy a házban otték a kímérésre szánt állatot. Az orvos kevesen tiltakozott a tilalom megszegése miatt, mire a mézsáros kést ragadott. Dr. Dobó erre a csendőrszere sietett és az örmester kíséretében visszajött a mézsárszékre, hogy az esetről hivatalos személy jelenlétében jegyzőkönyvet vegyen fel. Közben a község bírója is megjelent a helyiségben, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, amit lezártak és aláírtak. A helyiségben tartózkodott még a község egy másik mézsárosa, Sergyán György, aki dr. Dobót többször veréssel fenyegette meg. Ezuttal is provokáló hangon beszélt az orvossal, mire a jelenlévő Bochnis lelkes leintette és követelte tőle, hogy durva szavaiért kérjen az orvostól bocsánatot. Sergyán azonban nem esillapodott le, úgy, hogy a csendőr-mester kénytelen volt őt kidobni a helyiségből.

E jelenet előtt egy asszony jött a mézsárszékre és kérte az orvost, jöjjön egy súlyos beteghez. Dr. Dobó sietett a beteghez, ahol körülbelül egy félóra hosszat időzött, amikor kijött, a nagy sötétségben a beteg két női hozzátartozója kísérte ki őt az utcára.

Itt hirtelen valaki egy tompa tárgyal egy fejbe ütötte, hogy elvesztve

eszméletét, nyomban elterült. A tettes ezután még egy ütést mért az orvos arcára, úgy hogy alkapsa eltört és néhány foga kihullott. A zajra kisiettek a beteg hozzátartozói és az eszméletlen orvost lakására vitték.

A vizsgálat még az éj folyamán megindult és a csendőrség Sergyán

Átszervezik a nemzeti pártot

Stere kiválik a parasztpárt vezetéséből

Az Uj Kelet tudósítójától

Már az egységessítés óta foglalkoztatja a nemzeti pártot a terv, hogy a párt szervezeteit az egész országra kiterjessze. Az egységes ellenzéki blokk érdekében folytatott tanácskozások idején Popovici Mihály a többi ellenzéki pártok körében állandóan azzal az óhajjal találkozott: a nemzeti párt bontson zászlót Erdély határain túl is. A párt vezetősége most elérkezettnek látja az időt a pártkeretek kibővítésére és ezzel kapcsolatban természetesen szükségessé válik a pártprogram megfelelő átdolgozása is. Erre hivatkozik a párt legutóbbi kommunikéje is, amely a gyulafehérvári pártkongresszus elhalasztását jelenti be. A kongresszus véglegesen fog dönteni a párt jövő sorsáról és hír szerint nagyobbarányú változásokat fog eszközölni a vezetőség mai összetételén is. Szükséges ez annál is inkább, mert a párt egyidejűleg több, ma kívülálló politikai csoporttal bővül a többi kapcsolt területekből és a regátlól is. Az „Aurora” értesülése szerint

Popovics Dori volt bukovinai miniszter hiveivel együtt belép az erdélyi nemzeti pártba

és ezzel megkezdődne egy új országos párt alakítása. A lap szerint a gyulafehérvári kongresszusra e célra való tekintettel új pártprogramot fognak előterjeszteni és esetleg más elnököt is fognak választani.

Az „Aurora” értesülését más oldalról is megerősítik, de hangsúlyozzák, hogy

elnökváltozás nem lesz.

Nemcsak a nemzeti párt, de más ellenzéki szervezetek is a legnagyobb elismeréssel adóznak Maniu Gyulának és ő benne látják a jövő alakulás vezetőjét. Maniu különben teljesen felgyógyult és újból közvetlenül vesz részt a tanácskozásokban. Az „Adeverul” is azt jelenti, hogy a több irányban folyó tanácskozások hamarosan befejeződnek és a közeljövőben új nagy politikai párt alakul, amelynek magva az erdélyi nemzeti párt lesz. A gyulafehérvári kongresszus felőkészítésére különben Popovici Mihály Kolozsvárra érkezett.

Ellentétek a parasztpártban

Régeen lappangó ellentétek közeli kirobbanására adnak hírt a fővárosi lapok a parasztpárt köréből. Azokról az ellentétekről van szó, amelyek Stere Constantin és Mihalahe között támadtak a párt programja és taktikája miatt. A párt egyrésze a programot radikalitásnak tartja és arról van meggyőződve, hogy gyakorlati szempontból nem nagy sullyal bírnak a tulságosan előrehaladt követelések, amelyek egyelőre nem valósíthatók meg, de alkalmas agitációs eszközök a liberálisok számára, hogy bolsevistának bélyegezzék a caranisták szervezeteit. Arra akarták rábíri Steret

térjen le a parasztpárt az osztályharc elvi alpjáról.

Stere hallani sem akar a program módosításáról és bár föltétel nélkül megmarad a pártban, amennyiben a pártprogramot módosítani fogják, a vezetésében vállalt munkájáról le fog mondani. Ez az elhatározás már a választásokon érelődött meg Stereben, amikor egyes vidéki szervezetek nyíltan tudtára adták, hogy a háború előtt és alatt tanúsított német-barát magartása miatt, nem szívesen látják a párt élén. A pártprogram módosításá-

ról, illetve a vezetőség átszervezéséről a párt országos kongresszusán fognak határozni.

Stere kiválik a parasztpártból?

Bukarest, apr. 20. Az „Epoca” szerint a parasztpártban nézeteltérés támadt. Stere professor jelenléte a pártban árt politikai akciójuknak. Stere tudvalevőleg nagy németbarát és ezért a parasztpárt nem szeretik. Politikai körökben biztosra veszik, hogy az őszi kongresszusra Stere már nem lesz a parasztpárt tagja.

A pótválasztások

Bukarest, apr. 20. Hivatalosan közlik, hogy a legutóbbi minisztertanács a pótválasztások határidejét május 28 és 29-ben állapította meg.

Szenátusi pótválasztások lesznek: Putnán, Falcinban és Radautián.

Képviselői választások a Cotinani, Élesd, Teica, Visnita, Imeu, Telegd, Módos, Sepsiszentgyörgy, Valca, Arad város, Marosvásárhely és a zernesti kerületekben.

Szamosujváron a nemzetipárti dr. Pop György győzött a tegnapi pótválasztáson a liberális Tripón Gáborral szemben.

A zsidó vagyon Palesztinában

Az Uj Kelet tudósítójától

Jeruzsálem, április 10. Van egy héber közmondás, amely azt mondja: „A számok bölcses teszik az embert.” Aki meg akarja tudni, hogy az utolsó években a világválság és a pénzínség ellenére, a zavaros politikai viszonyok dacára mennyi történt Palesztina érdekében, nézzen a számok után és képet fog alkotni magának a zsidó áldozatkészség mértékéről. A „Haarec” című héber újság hetenkint közgazdasági mellékletet ad és ennek egyik utolsó számban szó van arról, hogy a zsidók az utolsó években mennyi tőket hoztak az országba, mennyivel járultak az ország közgazdasági életének megmozdításához. Ha nem tekintjük azokat a kisebb vállalkozásokat, amelyek alapításához ezer font sterlingnél kevesebb tőke kellett, a következő csoportosítást látjuk:

1. Ezértől öt ezer font sterlingnyi alaptőkével huszonhárom zsidó vállalkozás működik, együttvéve hatvannyelezer font sterlingnyi tőkével.
2. Ötezerfont tizezer font sterlingnyi alaptőkével négy zsidó társaság működik: A Karmel, az Atlit kőbányászindikátus, a tel-avivi fürdővállalat és a Palestine Shipping Company. Együttvéve huszonegyezer font sterling tőkével.
3. Négy vállalat tizezertől huszonöt ezer font sterlingnyi alaptőkével: a dán-amerikai asztalosműhely Jeruzsálemben (tizezer font), S. Katz és társa (huszezer font), Kasnan (tizenöt ezer font) és az American Palestine Iron Workers (tizenkétezer font), együtt ötvenhátezer font sterling.
4. Két vállalkozás huszonöt ezertől ötven ezer font sterlingnyi befektetéssel: American Fruit Grovers (30.000) és American Palestine Co. (50.000 font).
5. Öt vállalkozás ötven ezertől száz ezer fontig: Hirám Company (100.000), Habone (100.000), Les Grains de Palestine (100.000) és Syliak (75.000) font. Együtt negyszázhetvenezer font sterling. Ez együttvéve körülbelül háromnegyedmillió font sterlingre rug. Ehhez jönnek:
  - a) 200 kisebb méretű gyár 100 font sterlingnyi alaptőkével,
  - b) 50 fagegmunkáló műhely 200 font sterlingnyi alaptőkével,
  - c) 100 automobil háromszáz font sterlinggel,

d) hotelekbe befektetett tőke körülbelül 20.000 font sterling,

e) új üzleti vállalkozásokba befektetett tőke 60.000 font sterling,

f) 400 új ház 500 font sterlingnyi átlagárban 200.000 font sterling.

Ez az utóbbi hat tétel 340 ezer font sterlingre rug, úgy hogy együttvéve egy millió font sterlingnél nagyobb összeg mutatkozik azokból a vállalkozásokból, amelyeket zsidó magánosok és zsidó magántársaságok hoztak Palesztinába az ország közgazdaságának följavítása érdekében. Ha a zsidó bevándorlók számát az utolsó két évben, amikor az említett vállalkozások létrejöttek, huszezerre tesszük, akkor minden zsidó bevándorlóra ötven font sterling jut.

Nagyon érdekes a statisztika, ha összehasonlítjuk a zsidó ipari munkálkodást a nem zsidóéval.

A kormány eddig hatvankét részvénytársaság működését hagyta jóvá. Ezek közül negyvennégy (72 százalék) zsidó, tizenkettő (20 százalék) angol, három (5 százalék) amerikai, kettő (3 százalék) francia és egy olasz.

A kormány huszonegy szövetséget létrejöttét hagyta jóvá, ezek kizárólag zsidók.

Minden remény meg van rá, hogy még ebben az esztendőben a következő zsidó forrásokból fog pénz beözönléni az országba: az Amerikai Szálloda Társaságtól, a Jelzálog Banktól, az Ipari Hitelek Bankjától és a Jordán melletti villamos művektől. A létező és említett vállalkozások nagyrésze szintén emelni fogja tőkét, fültehető tehát, hogy nyugodt időkben és jó föltételek mellett a zsidók az év folyamán másfél vagy kétfélmilliót hoznak az országba. Ezzel azonban még nem merült ki a tőkebefektetés, mert nem említettük azokat az összegeket, amelyeket zsidók földvásárlás címén fizettek. A Palestine Land Development Company egy fél-millió font sterlingért, a Nemzeti Alap 350.000 font sterlingért vásárolt földet, nem szóla a kisebb földvásárlásokról, amelyeket magánosok eszközöltek. Nem számítjuk ide azokat a pénzeket, amelyeket a cionista szervezet folyósított különböző gazdasági, tanterei és tisztviselői föntartására.

A bécsi munkásság tüntető sztrájkja

Monarchista tiszték rendzavarást akartak szítani

Az Uj Kelet tudósítójától

Bécs, apr. 21. A socialista internacionálék nemrég tartott konferenciájának határozata szerint Bécs munkássága tegnap impozáns tüntető felvonulást tartott Bécs legforgalmasabb utvonalaiban. A menetben hozzávetőleges számítás szerint mintegy kétszáz ezer munkás vett részt és ami a legfeltűnőbb volt, a jobboldali szociáldemokraták együtt haladtak a szélső frakciók hiveivel, hogy ezáltal is dokumentálják a különböző uton haladó, de egy cél felé törekvő proletariátus összetartozását. A hatalmas menetben résztvettek a bécsi intellektuelek, egyéb szellemi munkások, kereskedelmi vállalatok és bankok alkalmazottai is.

A vörös zászlókat hordó tömeg az internacionálét énekelve a parlament elé vonult, amelynek főbejárata előtt szocialista és kommunista szónokok helyezkedtek el, akik éles szavakkal ostorozták a monarchisták aknamunkáját, amely a fiatal köztársaság fennállását veszélyezteti. A szónokok egyöntetűen hangzottatták az egységes proletárfront megteremtésének szükségességét. A tüntetőmenet felvonulása teljes három óra hosszat tartott, azonban rendzavarásra sehol nem került a sor, ami nemcsak a rendőrség messzemenő intézkedéseinek tulajdonítható, hanem a munkásság megfontolt viselkedésének is. A tüntető tömeg eloszalásokon néhány ruhanc több kávéház üveglakát beverte. Az illetőket maga a munkásság fogta el és szolgáltatta a hatóságok kezeibe. A fiatalemberek bevallották, hogy monarchista érzelmeikről ismeretes leszerelt tiszték és volt udvari hivatalnokok bérelték fel őket a telt elkövetésére.

Dán

Kop

Csodálatos rópának a legkatonát, a legkomandó és mégis — elmaradottabb műsor tekintetében egyetlen ki-berg zsenijének padain Björn dalmi csemege-zaban „A csa-játsszák, kisv-meghaladt, le-Kit érdekelné-kező tragédiá-ban adnak elő- szit? Egy ke- misit, hogy t-hessen? A dá- száma mégy Zsebkező: kabátokból, sz-nak és nagy-a nézőteret.

Betty Nan-sen dán írónak problémákkal jev „Sztoryci-be — üres h-kellenek a „n-zofáló némete-annyi bizonyo-

Elfogadhat-Thorskiöld R-Itt már Strin-Shakespeare-hattuk túrhét-színházai jav-zatot mutat-b-dallamait fütő-a „Fifi” kerin-fiatalság. Ibs-formán ma is-akáresak 30-Söt: ma még-betiltotta „J-tatoját, bár a-berlini rendő-kölcselennek-zönség a leg-M Nielsen-film-et mozidiva, u-honfitársai sz-

Pedig ma Kopenhága A Nordisk és nyezhet most linél. Olaf E-néhány kisebb-nak honfitárs-északi színész-ban játszanak.

A színész-dött. Moissi v-Színházban. letét játszsa. a sajtó elism-hogy inkább legnagyobbb ó-szassák, me-(dán-német) e-

Moissi ver-parázs botrán-ház igazgató-feledkezett a-olyan kulissz-padat, amel-tolongók elő-Hamlet nagy-tek zugulódn-tiak: „Nem-lábbát akarju-lisszal”

Az előadá-kijött a szin-nyóan fordul-után folytat-t... Meg-szemmi több.

— Rómát-zetközi vasut-jelentik: A-a nemzetközi-ják meg, ma-csán első izbe-delegátusok, a-gokból kimar-tanácskozáson

Dán színházak

— Kopenhágai levél —

Csodálatos dolog! Észak adta Európának a legmélyebb színpadi írókat, a legkomolyabb problémákat és mégis — Észak színháza a legelmaradottabb színpadi technika és műsor tekintetében. (Túlán Stockholm az egyetlen kivétel — hála a Strindberg zsenijének.) Ma Kopenhága színpadain Björnson a legvonzóbb irodalmi esemege. Betty Nansen színházában „A család bukása” (Et fallit) játsszák, kisvárosias korrajzával, rég meghaladt, lomtári embertypusaival. Kíváncsian néztem a Tjældt nagykereskedő tragédiáját, ha — Középeurópában adnák elő? Egy játékos, aki veszt? Egy kereskedő, aki csal és hamisít, hogy tovább a nagylábon élhessen? A dán közönség 50 százaléka számára még ma is probléma ez. Zsebkendőket, kerülnek elő a svejfolt kabátokból, szemüvegek homályosodnak és nagymamás sóhajok töltik be a nézőteret.

Betty Nansen — néhai Peter Nansen dán írók özvegye — komolyabb problémákkal is próbálkozott. Andrejev „Sztorycin professzor”-át mutatta be — üres házak előtt. Azóta nem kellenek a „nehéz” oroszok és a filozófó németek, de üres ház sines, annyi bizonyos.

Elfogadhatóbb programot nyújt Thorskiöld Roose Dagmar-színháza. Itt már Strindberg „Haláltánc”-át és Shakespeare „Makrancos hölgység”-ét láthattuk tőrhető előadásban. A többi színházak javarésze revüt és bohózatot mutat be. „A táncos grófnő” dallamait fűtörési a fél város és a „Fifi” keringőre táncol az aranyfiatalok. Ibsen és Strindberg jóformán ma is száműzött nagyságok, akárcsak 30 esztendővel ezelőtt. Sőt: ma még inkább. A filmcenzura betiltotta „Julia kisasszony” bemutatóját, bár a darabot még a szigorú berlini rendőrség sem tartotta erkölcstelennek. Hiába sürgette a közönség a legjobbnak mondott Asta Nielsen-filmet: a Berlinben működő mozidiva, ugylátszik elveszett a honfitársai számára.

Pedig ma nagyon keveset kaphat Kopenhága a hazai filmgyáraktól. A Nordisk és a Danak nem versenyezhet most Stockholmmal és Berlinel. Olaf Fönn és társai csupán néhány kisebb vígjátékot ajándékoznak honfitársaiknak. A legnagyobb északi színészek a német fővárosban játszanak.

A színészcsere azonban megkezdődött. Moissi vendég szerepel a Királyi Színházban. Az élő halottat és Hamletet játssza. A közönség megtapsolja, a sajtó elismeri, de joggal követeli, hogy inkább Johannes Poulsent, a legnagyobb dán tragikus színészt játsszassák, mert ez a feleslegesség (dán-német) előadó erősen operaszertü.

Moissi vendég szereplése egyébként parázs botrányba fullt. A Királyi Színház igazgatósága, ugylátszik, megfélemlített a karzati közönségre és olyan kulisszákkal tömte tele a színpadot, amelyek az olcsóbb helyen tolongók előtt mindent elfedtek. Epen Hamlet nagy monológja közben kezdtek zúgolózni és kiáltozni a karzatiak: „Nem látunk semmit! Nem a lábát akarjuk látni! Nem kell kulissza!”

Az előadást félbeszakították. Moissi kijött a színpad előterére. Szemrehányóan fordult a közönség felé. Aztán folytatta a monológot:

„... Meghalni — elszunnyadni, semmi több...”

Faludi Iván

— Rómában megkezdődött a nemzetközi vasúti konferencia. Rómából jelentik: A római konferencia, melyen a nemzetközi vasúti ügyeket tárgyalják meg, ma nyílt meg. A konferencián első ízben vesznek részt a román delegátusok, akik így a szakközvetítésgokből kimaradtak és csak az általános tanácskozáson vesznek részt.

Románia sikere Genuában

Bratianu Bukarestbe érkezik. Románia és a szövetséges államok. A román követelések

Az Új Kelet tudósítójától

Genuában az utóbbi napok eseményei megváltoztatták a helyzetet és előtérbe tolták a kisanant szerepét. A kisanant helyzete javult: a szövetséges hatalmak már egészen más szempontokból ítélik meg a kisanant szerepét, mint eddig. Bratianu határozott sikereket ért el, jelenléte többé nem szükséges Genuában, ezért hamarosan vissza fog térni a fővárosba. Eanek a helyzetváltozásnak az okai a közelmúlt eseményeiben vannak. Az a politikai csellóság, mely Genuában kipattant, arra készítette a szövetséges államokat, még Olaszországot is, amely legkevésbé szimpatizált a kisananttal, hogy a kisállamok szövetségesek felé fordítsa figyelmét. Románia már közölte a maga feltételeit a konferenciával, közölte kívánságait, amelyek, ha még nem is döntöttek fellettiük, kedvező fogadtatásba részesültek.

A bukaresti kormánylapok optimista hangon írják agénai konferencia eredményeiről és hangoztatják, hogy Bratianu nagy sikert ért el. Ezzel szemben az ellenzéki politikusok és az ellenzéki lapok nem látják ilyen kedvezőnek a helyzetet. De az ellenzéki lapok is elismerik, hogy nem Bratianu a közvetlen oka azoknak a súlyos nehézségeknek, amelyekkel a román delegációnak meg kellett küzdenie. Take Jonescu külpolitikájában látják a hibát, mert ez a külpolitika egyoldalú volt és sok tekintetben nem számolt Románia helyzetével. A helyzet mindenestre az, hogy a nehézségek nagyjában elismultak és a kisanant, tehát Románia is, olyan mértékű alá jutott, mely azoknak az erőknek, amelyek felett rendelkezik, megfelelel.

A genuai konferencia Romániára vonatkozó eseményeiről alábbi távirataink számolnak be:

Bratianu meg van elégedve

Géna, április 21. (Lux.) Bratianu meg van elégedve a konferencián elért sikereivel és reméli, hogy a szövetségesek Romániával a jövőben jobban fognak bálni, mint eddig. Mivel a konferencia célja a szövetségesek közötti viszony megszilárdítására redukálódott, Bratianu jelenléte fölösleges volt. Diamandí politikai megbízott marad ott a szakértőkkel, akik részt vesznek a Romániát érdeklő tárgyalásokban.

A román delegáció különben azal a kérelem fordult az antant megbízottjaihoz, hogy az oroszokat csak az alábbi három feltétellel engedjék a tárgyalásokon részt venni: 1. Beszarabía kérdését érinteni nem szabad. 2. A moszkvai aranyfedezetet kiadják az oroszok. 3. A határok kölcsönös biztosítása.

Géna, apr. 21. Rakovszky megcáfolta azt a hírt, hogy Oroszország hajlandó tizenötmillió ellenében lemondani Beszarabiáról.

A kisanant helyzete javult

Bukarest. április 21. (Rador.) Az „Adeverul” foglalkozik a genuai helyzettel és megállapítja, hogy az ottani események a konferencia célját is megváltoztatták. Ma ugyanis az a cél, hogy a kisanant és a szövetségesek között már eddig is fennállott jóviszonyt kimélyítsék és az eddigi összeköttetést szorosabbá tegyék. Bratianu miniszterelnök — folytatja a lap — meg van elégedve az események lefolyásával.

Az „Epoca” mai száma szintén a genuai konferenciával foglalkozik és

ezzel kapcsolatban Romania és a kisanant helyzetével. Az orosz-német szerződés következtében — írja a lap — a kisanant nagyobb fontossághoz jutott. Franciaország eddig úgy tekintette a kisanantot mint a magántant függelékét. Anglia szimpatizált vele és kelet védőbástyájának tekintette. Az olaszok azonban nem tartották kívánatosnak a kisanantot. Ma már más a helyzet. Mindinkább kezd nyilvánvalóvá lenni a kisanant tulajdonképeni jellege. Ma már senki el nem vitathatja Románia fontos szerepét.

Jorga Genuáról

Bukarest. április 20. (Rador.) A „Lupta” maginterjúvala Jorgát a genuai eseményekkel kapcsolatban.

Legfontosabb feladatunk Genuában az, hogy a szövetségesekkel jó viszonyt teremtsünk — mondta Jorga. — A liberális kormánynak már ezelőtt is kellett volna ebben az irányban eszelekedni. Európában vannak győztes államok, amelyek mindent meg akarnak tartani, amit a háboru eredményezett és vannak legyőzött államok, amelyek viszont állandóan rombolni igyekeznek. Oroszország genuai áruásával a legyőzött államok sorába lépett. A német-orosz egyezményvel Németország saját érdekszférájába helyezte Oroszországot és amellett, hogy kihasználta a szovjeteket, le is taposta. Végül helytelenítette, hogy Bratianu miniszterelnök együtt ebédelt Rathenauval és Wirth kancellárral.

Interju Poincaré soffőrjével.

Párisból jelentik: Az „Excelsior” egyik munkatársa néhány nappal ezelőtt a miniszterelnökhöz fordult, hogy információkat szerezzen a genuai tárgyalásokról. Az újságírónak azonban sokáig várnia kellett és ezt az időt felhasználta a miniszterelnök soffőrjével való beszélgetésre. Az újságíró érdeklődött a soffőrnel gazdaja életmódjáról, de a hűséges kocsivezető nem volt hajlandó elárulni semmit abból az időből, amióta Poincaré a francia köztársaság ügyeit vezeti. Azonban elmondott néhány jellemző esetet a régi jó időkből, amikor még Poincaré még csak ügyvéd volt. Uram, — mondotta — naponta hat órák reggel kel föl, tekintet nélkül arra, hogy ünnep, vagy hétköznap van és sokszor este tizenegy óráig dolgozik. A reggelijét, uzsonnját, ebédjét gyorsan elfogyasztja, az ebédet némelykor tíz perc alatt intézi el. Nem volt irásbeli, vagy szóbeli kérvény, amit Poincaré ur elintézetlenül hagyott volna. Keveset sétált, soha senkit meg nem látogatott és csak azokat fogadta, akiket előzőleg bejelentettek nála. Életmódja alig változott, akkor, amikor köztársasági elnök lett, épen csak hogy megkötötteben érezte magát magas állásában. Gyalog szeretett járni, autóját legtöbbször felesége használta. A legfontosabb emberek egyike, soha perenyit nem kékít, ha elutazik valahová, meghagyja nekem, hogy Párisban tempóban vezessen a gépkocsit, de ha kiértünk a városból, legalább ötven kilométernyi sebességgel kell menni. Minden lépéséről jegyzeteket készít. A személyzet iránt, aki kiszolgálja őt, bőkezű. Borralót kétszer annyit ad, mint más politikus. Ezzel a fontos megállapítással fejezte be a soffőr Poincarérol adott portréját.

Mire tanított egy német tábornokot a háboru?

Deimling generális pacifista lett

Stuttgart, április 16. Deimling tábornok, aki a világháboru alatt oly nagy szerepet játszott, egy gyűlésen érdekes beszédet mondott.

A közönség sorában miniszterek, képviselők és magasrangú államhivatalnokok voltak. Mindenki kíváncsi volt rá, mit fog mondani a nagy katoná, amikor először lép a nyilvánosság elé.

— Mire tanít meg bennünket a háboru? — kezdte el beszédét Deimling tábornok — ez az én mondanivalóm a tárgya. Az én nézetem szerint a világháboru első sorban azt mutatta meg, mily rettentős következményei lehetnek a hatalomhoz való göresös ragaszkodásnak. Ebből tehát azt a következtetést kell levonnunk, hogy a népeknek az erőszakra épített monarchisztikus államformákat el kell vetniök és a hatalom helyére jogot kell állítaniok. De még ez sem elég. Még a gyűlöletet is száműzniök kell, ennek helyére a megérést és a megbékülést kell tenniök. Ha ezt minnél előbb nem cselekszik meg, nemcsak gazdasági téren fog a harc tovább folytatódni. Legyenek róla meggyőződve, hogy a közeljövőben ismét a világháboru lángjai fognak lobogni, de ezek a lángok azután egész Európát teljesen elhamvasztják.

— Ezelőtt nem így beszélt! — kiáltotta valaki a tereméből a szónok felé.

A tábornok néhány pillanatig merően a közbeszólóra nézett s azután így folytatta:

— Igen uram, ezelőtt másképp beszéltem! De a háboru megtanított arra, hogy ne beszéljek úgy, mint azeelőtt. Emlékezetembe idézem önnek Rückert szavait, hogy a bölesek tévedéseken keresztül jutnak el az igazsághoz. Ismétlem, hogy a megértés és megbékélés felé kell törekedni, épen ezért a legnagyobb mértékben el kell itélnem a Németországban mutakozó antiszemizmust is.

— Ezek a zsidóhecek mindenekelőtt Németország újjáépítése előgördítenek akadályokat, azután pedig a világ szemében erősen csorbítják a német kultúra tekintélyét. A teremben levő antisemita főiskolai hallgatók hevesen közbeszóltak, hogy néhány pillanattig nem folytathatta beszédét.

— Valamennyi közbeszólásra nem válaszolhatok, — szólt a tábornok — de azt nem hagyhatom szó nélkül, hogy a zsidók az okai a háborunak vagy a forradalom kitörésének.

— Az ilyen állítás abszolút naivitás. A forradalom a háboru elvesztésének a következménye. Ha az antant vesztette volna el a háborut, legyeken arról meggyőződve, Angliában, Franciaországban és Olaszországban tört volna ki a forradalom és nem nálunk. Arra a közbeszólásra is kell válaszolnom, mintha a zsidók a háboru alatt nem teljesítették volna kötelességüket. Ilyesmit csak az mondhat, aki a haretéren nem volt. Én, aki a haretéren voltam és ott egy hadsereg élén állottam, nyugodt lelkiismerettel állithatom, hogy a seregemben levő zsidó vallású tisztok és katonák épen úgy teljesítették az ellenség előtt kötelességüket, mint a keresztény vallásúak.

— Varsóból kiutasították az orosz monarchistákat. Varsóból jelentik; A lengyel fővárosból kiutasították az orosz monarchistákat, mert rájöttek arra, hogy az orosz monarchisták igen előkelő lengyel családok bevonásával összeesküvést szöttek és háborut akartak provokálni Lengyelország és Szovjetoroszország között.

Akármilyen zsidó tárgyú könyvet héber, jiddis, német, magyar és más nyelvben legújtanosabban a

SAFRUTH

Ciuj, Wesselényi M. és Szép-u. sarok.

zsidó könyv- és papirkereskedésben szeresheti meg Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölm.

HIREK

Mosoiu tábornok Kolozsváron. Mosoiu tábornok, aki tudvaleg több mandátumot kapott a parlamenti választásokon, a szászvárosit tartotta meg. A husvétit szünidőt pedig felhasználta egy erdélyi körútra és ennek során ma Aradról Kolozsvárra érkezett. A közlekedésügyi miniszter a délelőtti folyamán meglátogatta hivatalában Mihályi Tivadar minisztert, az egységsítőbizottság elnökét és vele hosszabban tárgyal. Később Pop igazságügyi államtitkárral és néhány más reszortfőnökkel is tárgyalt.

Moszkva és a Vatikán. Rómából jelentik: A lapok szerint a Vatikán legközelebb konkordátumot köt a szovjetkormányval.

Zita nem akarja elhagyni Madeirát? Párisból jelentik: A Havasügnökség cáfolja azt a hírt, hogy Zita királyné engedélyt kért volna a szövet-ségeseektől Madeira elhagyására.

A bukaresti kommunista-per. Bukarestből jelentik: A kommunisták perének mai tárgyalásán Cioenka tanárt hallgatták ki, aki kijelentette, hogy Tau Osiás vádlott kifogástalan tanulója volt. Ezután Barbu Voinescut, a cenzura főnökét hallgatták ki, aki kijelentette, hogy a szocialista lapokból általa kikenzurált cikkekből nem volt merényletre való felhívás.

Ujabb forradalom fenyeget Irorszagban. Dublinból jelentik: Lapjelentések szerint Collin ir miniszterelnök kérte az angol kormányt, hogy a csapatokat ne vonja vissza Dél-Irorszagból, mert attól tartanak, hogy De Valera megkísérli az ir köztársaság kikiáltását.

Az erdélyi pótvalasztások. Tegnap zajlottak le az erdélyi pótvalasztások. A választási küzdelem mindenütt igen heves volt. Szamosújváron dr. Tripón Gábor liberális párti képviselővel szemben dr. Pop György nemzetipárti győzött. A boksa kerületben a nemzetipárti Boeu Sever győzött 5677 szavazattal, az Averescu-párti Brestin 1302 és a liberális Manea 766 szavazattal szemben. A pankotai kerületben Grosoreanu nemzetipárti győzött 3000 szavazattal. Így hát mind a három kerület a nemzeti pártnak jutott.

Felozlították a szállítási bizottságokat. Ismeretes, hogy az egyes CFR igazgatóságok mellett vagonkiutalási bizottságok működtek, akik a szállító felek számára üres vagonokat utaltak ki esetről-esetre. A kiutalás azonban a legtöbbszor plátói jellegű volt, mert a kiutalás jogosságát majdnem mindig elismerték, de vagonot csak ritkán lehetett kapni. Ez a tarthatatlan állapot a közlekedésügyi kormányt arra bírta, hogy távirati intézkedéssel az összes szállítási bizottságokat feloszlassa és a vagonok kiutalását az egyes állomásokra bizza. Ma már a vagonkiutalási kérvényeket a kolozsvári CFR igazgatóság át se vette. Gazdasági körökben a legnagyobb várakozással néznek az új intézkedés elé. Remélik, hogy az eddigi nehézkes eljárás helyett most gyorsabban lehet vagonokhoz jutni. Ennek azonban két feltétele van: egyik, hogy megfelelő számban álljanak a vagonok rendelkezésre, a másik pedig a legszigorúbb igazságság a vagonok kiosztásánál.

Magyar szerzők darabja a bukaresti nemzeti színházban. Bukarestből jelentik: Tegnap este mutatta be a bukaresti nemzeti színház Bíró Lajos és Lengyel Menyhért Cáró című darabját óriási sikerrel. A fővárosi lapok szerint az utóbbi évek legnagyobb színházi sikere a Cáró, melyet román színpadon arattak.

Uj városnegyed Zágrábban. Zágrábból jelentik: A zágrábi városi tanács legújabb terveze szerint Zágrábban egy egész új városnegyed fog felépülni a Száva partján. Erre a célra négyszáz hold telket bocsát a város rendelkezésre. A horvát iparosok egyesülete hétmillióval, több más egyesület összesen huszmillióval járul hozzá az építéshez.

A kolozsvári opera új igazgatója. Bukarestből jelentik: Tanescu egyetemi tanárt kinevezték a kolozsvári román opera igazgató bizottságába.

Az élelmiszerek és italok gyártási ellenőrzése. Ma érkezett a kolozsvári tisztiorvosi hivatalhoz a bukaresti egészségügyi főfelügyelőségnek egy új szabályrendelete, amely a régi egészségügyi törvény alapján az élelmiszerek és italok gyártásának fokozott ellenőrzését rendeli el. A rendelet, amely 26-án lép érvénybe, szigoruan meg szabja, hogy csak olyan anyagokból lehet élelmiszereket készíteni, amelyek az egészségre nézve nem ártalmasak. Pontosán meg vannak határozva azok a feltételek, amelyek mellett aromák, kivonatok és esszenciák készíthetők. A bor, sör, limonádé és szódagyártásra vonatkozólag szintén meg vannak szabva az egészségügyi feltételek. Külön paragrafusok intézkednek a cukor, kávé, kakaó, liszt, kenyér, gyümölcskonzerv, tej, tejtermékek és zsiradékok gyártására és forgalombahozatalára vonatkozólag. A rendelet be nem tartása nagy pénz és egyéb büntetéseket vonhat maga után. Sulyosabb rendellenesség esetén a gyártási jogot is megvonják.

Rendőrség vizsgálja a berlini törökökre. Berlinből jelentik: A rendőrség folytatja a törökök meggyilkolása ügyében megindított vizsgálatot. Megállapították, hogy a gyilkosságot örmények követték el. Újabb merényletektől félnek és ezért elrendelték a török lakásoknak rendőrileg való őrzését. A merénylet szála Amerikába vezetnek, ahol valószínűleg egy örmény szervezett intézi a merényleteket.

Ujabb német mozdonyok érkeznek Romániába. Bukarestből jelentik: Az iparügyi minisztérium háromszázötvenötmilliót küldött ki Németországba a mozdonyok kifizetésére. Legközelebb újra 35 mozdony érkezik Romániába.

Pontrendszer a bécsi lakásokban. Bécsből jelentik: Bécsnek ezidőszereint 36 ezer lakásigénylője van. A lakáshivatalokban a sorrend és a jogosultság mértékének megállapítása a következő igen ötletes „pontrendszer” tartalmazza: Két ponttal ismeri el a lakáskeresőket illető jogán, egy ponttal egy évről nem hosszabb házassága, két ponttal minden egyes tizennégy éven aluli gyermeke jogán, négy ponttal ennél idősebb gyermek után, külön négy ponttal értékelődik a születés időpontjától való Bécsben lakás, három ponttal a tiz év óta való Bécsben lakás, két ponttal a háború kitörése napján igazolt Bécsben lakás, egy évet meghaladó lakás öt pont a kereső önhibáján kívül történt jogérvényes felmondási állapot, öt pont a lakás lakhatatlansága, egy pont a legalább hatvanszázalékos rokkantságot, öt pont a vaktság vagy kétoldalu bénaságot, egy pont a törvényes vagy törvénytelen házastárs terhessége és így tovább.

Bolgár kommunisták az orosz éhezőkért. Szófiából jelentik: Az orosz szovjetkormány hivatalosan köszönetét fejezte ki a bolgár kommunista-pártnak az orosz éhínségesek javára küldött segítségért.

Halálóadás. Radó Albert, a szászvárosi zsidó hitközség alapítójának egyike nyolcvanöt éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A múlt évben másfél évtizeddel át élte volt az akkor még nagy anyagi és erkölcsi nehézségekkel küzdő hitközségnek. Az elhunytban dr. Radó Izidor szászvárosi ügyvéd édesapját gyászolja.

Kétezer halottja van a monasztrii katasztrófának. Bukarestből jelentik: A „Dimineata” belgrádi jelentése szerint a monasztrii katasztrófának 2000 halottja van. 35.000 ember fedél nélkül áll. A szerb kormány csapatokat küldött a helyszínre.

Követelik a palesztinai mandátum ratifikálását. A Palesztina mandátumnak a népszövetség által való ratifikálását újabban már nemcsak zsidó körökben követelik, hanem newyorki jelentések szerint amerikai nemzsidó körökben is. Nemrég Newyorkban az Egyesült-Államok összes zsidó szervezeteinek képviselői konferenciára gyűltek össze, amelyen elhatározták, hogy felszólítják a népszövetséget a Palesztina mandátum lajstromozására és ratifikálására. A konferencia ebben a határozatában sajnálkozásának adott kifejezést afölött, hogy bizonyos ellenséges befolyások a Balfour-deklaráció megsemmisítését és ezzel a palesztinai zsidók életét és vagyonát teszik kockára. E konferenciától függetlenül nemzsidókból álló bizottság létesült, amely feladatául tűzte ki, a mandátum ratifikálásának szorgalmazását. Putney professzor, a washingtoni egyetem tanára és a diplomáciai fakultás dékánja azzal a megkereséssel fordult az amerikai nemzsidó polgárokhoz, hogy támogassák a palesztinai mandátum ratifikálására irányuló mozgalmat minél számosabb petícióval.

Moldvát és Beszarábiát éhínség fenyegeti. Bukarestből jelentik: Moldvában és Beszarábiában a tavaszi vetések a nagy esőzések következtében teljesen tönkrementek, úgyhogy a lakosságot a legnagyobb éhínség fenyegeti, ha csak még idején gondoskodás nem történik a tönkrement területek újbóli bevetéséről.

A leggyorsabban gyártott papiros. A „Der Papierfabrikant” című német szaklap érdekes kísérletről számol be. Egy a Harz-hegységben álló papirgyár meg akarta állapítani, milyen gyorsan lehet élő fatörzsből papirost gyártani? Reggel 7 óra 35 percekre ki-döntöttek a papirgyár szomszédságában álló erdőben három fatörzset. A kéreg lehántása után a fatörzsek feldolgozása olyan gyorsan ment végbe, hogy az első rotációs papirtekeres már 9 óra 39 percekre elhagyta a gépet. A teker-cset automobilon nyomban átszállították egy négy kilométernyire álló napilap nyomdájába és délelőtt 11 órakor már az utcán árusították a friss papirosra nyomott újságot. Mindössze 3 óra 25 percre telt eszerint, hogy az élőléből papiros és a papirosból újság lett. Reggel 7 órakor még madarak csioseregtek a három fa lombkoronáján és 11 órakor a legújabb híreket olvashatta a közönség ugyane fatörzsek papirossá sajtolt hasábjain.

Kohn Sári Marosvásárhelyen. A Zsidó Nemzeti Szövetség marosvásárhelyi csoportja vasárnap délután három órakor Tornekert-utcai helyiségében gyűlést tart, amelyen résztvesz Kohn Sári, a berlini iroda titkára, Ferencz Mendel, a Zsidó Nemzeti Szövetség főtáskára és a szászregeni csoport képviselőjében dr. Rosenfeld Sálamon.

Letartóztatták a hindu szabadságmogalom vezérét. Londonból jelentik: Finla Hasra Nohanig hindu vezért, aki Ghandi letartóztatása óta az indus szabadságmogalom élén áll, az angol hatóságok letartóztatták.

Országos vásárok Egeresen. Az egeresi község előjárósága jogot nyert a kereskedelmi minisztériumtól, hogy minden év február elsején, május harmadikán, augusztus elsején és november harmadikán országos vásárokat tartson. Azonkívül megengedte a minisztérium, hogy Egeresen minden csütörtökön állat és kirakó hetivásárt tartanak. Az első egeresi országos vásár május harmadikán lesz. Az állatfelhajtás és rakodás Egeresen történik.

Röntgenlaboratórium Kolozsváron. Dr. Herskovits I., a bécsi I. sz. belklinikai volt hospit. röntgenológusa, Egyetem-utca 7 sz. alatti laboratóriumban kizárólagos röntgenrendeléseit naponta d. e. 9-12-ig tartja.

Rablógyilkosság Szerajevóban. Szerajevóból jelentik: Egy apacs tegnap világos nappal a város legforgalmasabb utcáján egy postást, akinél nagyobb mennyiségű pénz volt, leszurt és a nála levő nagyobb pénzeszeget elrabolta. A rendőrség néhány óra múlva megtalálta a tettest, Trapalics Szávót, aki Konyicáról jött Szerajevóba. Trapalics mindent tagadott. Amikor ma a gyilkosság színhelyére vezették, ki-szabadította magát a rendőrök kezei közül és a Mijaska folyóba ugrott. A víz néhány száz lépésre elsodorta, de a rendőrség kifogta a vízből.

Uj papírárak. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial” közli a kereskedelmi miniszter rendeletét az új papírarakról. A fővárosi sajtó a legnagyobb aggodalommal kommentálja a rendeletet, amely a legtöbb lap fennállását alapjában megrendíti.

IFJU KELET

Zsidó Ifjúsági folyóirat
Élőfizeseti ár egy évre 80 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Haláltangó!
Párisi tánc attrakciót mutat be
Olga & Teddy
e hó 3-tól
AKÖZPONTITÉLIKERTJÉBEN
1314

Tavaszi újdonságok!
Női, gyermek harisnya,
keztű és rövidáru nagy
választékban érkezett
Fischbein & Spitz
rövid és kötött áru üzletébe CLUJ
(Kolozsvár), Piata Unirii (Mátyás király-tér) 29. szám. Bánffy-palota.
1332

Textiláru
legolcsóbb beszerzési forrása
Klein Sámuel és Fivére
kézművészek nagykereskedőknél
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér) 34.

WOHANKA
Nyersolajmotorok,
benzínmotorok, loko-
mobilok, kőjáratok,
koptatók, dara- és
dercetiszítók,
radiáliszták raktáron.

Wohanka és Tsa Utóda Rt.
Buzományi raktára, Oradea-Mare
Bágyiac-tér 14. szám.

könyv

Az ame

Newyork nappal ez Kelet olva mobilkiral vezik Hen naki urall dogkannar gyartmany nak idejeri bekeaposto mus apost a Ford-ma Csak két veszedelm nalasat ma ban az es zik veluk a kivans mert a ké millió doll tania a F azonban fi dig és f feladni ma lata tehát elkezerede zsidósagra volt. Ilyen és a szoci változott a lapon, a kezdte me zsidóuralo

Azóta fakult, m érdeklődés indult K fordult N magáról F rikai zsidó érdekes, amerikai gába és talja az helyzetét. Könyv panaszokd talos stati ván a sz Amerika államban dett és a számon, r a vallást, szolja, ho

— Egy z

— Mógy visel de te, pók nak — te egyik rok Az öre

— Ilye szolt az ő az ablakb ket megsze ber lesz megörjük Bercel öregasszon nyögve vá

— Ugyból legfölk nek, de n ha tehet

Anti a megnézze játszani. diót kért, meszelt b falon ott hajlott ka buskodik kard, egy radványal árpa, a fa val, almáztott egy z rékkel ad

Henry Ford könyvet irt az antiszemizmusról

Az amerikai automobilkirály megokolja zsidó gyűlöletét
— Az Uj Kelet newyorki levelezőjétől —

Newyork, április hó. Néhány hónappal ezelőtt bemutattam az Uj Kelet olvasóinak az amerikai automobilkirályt, vagy ahogy itt nevezik Henry Ford-ot: a „bádoggannak“ uralkodójának portréját. (Bádoggannak csufolják itt a Ford-gyártmányu kis automobilokat.) Annak idején megirtam, hogyan lett a békeapostól Fordból az antiszemizmus apostola. A háborus felborulás a Ford-műveket is válságba sodorta. Csak két bankház volt hajlandó a veszedelmesen sülyedő vállalat szánlását magára vállalni, de csak abban az esetben, ha Ford megosztózik velük a vállalat vezetésében. Ez a kivánság eléggé indokolt volt, mert a két bankháznak újabb 50—60 millió dollárt kellett volna folyósítania a Ford-művek számára. Ford azonban független ember volt mindig és függetlenségét nem akarta feladni most sem. Hitelezőinek ajánlata tehát nagyon elkeserítette és elkeveredését átvitve az amerikai zsidóságra, sőt általában az egész zsidóságra, mert két hitelezője zsidó volt. Ifyformán Ford, az örök béke és a szociális reformok hirdetője átváltozott antiszemitává és egy hetilapban, a „Dearborn Independent“ -ben kezdte meg küzdelmét az „amerikai zsidóuralom“ megtörésére.

Ujra jelentkezik Ford

Azóta Ford akciója kissé elakult, mert az amerikai zsidóság érdeklődése az impozáns erővel megindult Keren Hájjeszód akció felé fordult. Most azonban ujra hallat magáról Ford. Könyvet irt az amerikai zsidókról. Amint ír, hallatlanul érdekes, mert mélyen bevilágít az amerikai antiszemita gondolatvilágába és ha elfogultan is, megmutatja az amerikai zsidók szociális helyzetét.

Könyvében Ford mindenekelőtt panaszkodik, hogy az amerikai hivatalos statisztikák nem tartják nyilván a zsidók számát. Igaz, hogy Amerika a szabad egyház a szabad államban elvének alapján helyezkedett és a többi felekezettel szem tartja számon, mivel magántűnynek tekint a vallást, viszont a könyv felpanaszolja, hogy faj és nemzetiség szer-

rint negyvenhat kategóriát sorol fel Amerika népességi statisztikája, különbséget tesz a skótok és angolok, az európai és az amerikai spanyolok között, viszont nem ismeri el faj és nemzetiség gyanánt a zsidót. Az amerikai szenátus tárgyalásain 1909-ben La Follette szenátor ugyan indítványozta a zsidók külön statisztikai számonvételét faj gyanánt, de indítványra nem kapott többséget.

1,528.000 . . .

A newyorki zsidó hitközség adatai szerint 1917-ben nem kevesebb, mint 1,528.000 volt a zsidók száma Newyorkban, tehát ötször annyi, mint a zsidóknak Newyork után legnagyobb centrumában, Varsóban és közel háromszorosa Magyarországon zsidóságának. A zsidók számát általában 15 millióra teszik és ennek alapján Ford könyve kiszámítja, hogy a világ minden tizedik zsidója Newyorkban él. Kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy a számvetés nem egészen pontos, mert csak minden kilencedik zsidó él Amerika nagy kikötővárosában. Természetesen Ford könyve nem habozik kijelenteni azt, hogy Newyork teljes zsidó uralom alá került és állításának bizonyítására többek között felhozza azt, hogy Newyork 27.000 újságélárúsítója között 25.000 a zsidó. Ebben természetesen tendencia és céltudatosság van, mert az újságélárúsítók után akarja a zsidóság szabályozni és hatalma alatt tartani a newyorki közvéleményt. A Ford könyv tehát ugy vélekedik, hogy az újságélárúsító nem csupán eladja a lapokat és a folyóiratokat, hanem egyben közelebbi ellenőri a vevői számára, hogy milyen lapokat és folyóiratokat olvassanak.

Ahol antiszemita a tőzsde . . .

A newyorki zsidó-uralmat nem tudja egész meggyőzően igazolni a könyv. A newyorki tőzsde igazgatóságának negyven tagja között egészen a közelmúltig nem volt egyetlen zsidó sem és most is csak három-négy zsidó kapott itt helyet. A tőzsde 1100 tagja közül 276 a zsidók száma és csak az a fájdalmas, hogy ezelőtt ötven évvel, 1872-ben még csak 60 tőzsdetagg volt, nem pedig 276. Igen

érdekes az, hogy a Ford-könyv szerint

a newyorki nagybankok között egyetlen egynek igazgatóságában sincsen zsidó.

A newyorki nagybankok, a trösztök és a kartellek bankjai határozott antiszemita politikát csinálnak és nem engednek be maguk közé zsidót. Még a középbankok között is csak néhányban van egy-két zsidó igazgatóság tag vagy igazgató, míg a nagybankok javarésze tisztviselőinek sorában sem lát szívesen zsidót. A nagybankoknak ez a magatartása meggyarazza meg, hogy Newyorkban igen nagy magánbankházak vannak zsidók kezében és ezek, mint a Kahn, Loeb & Co., a Speyer & Co., a Goldmann, Sachs & Co. nagyobb mozgékonyaságukkal igen éles konkurrenciát csinálnak a nagybankoknak, noha jóval kisebb tőke fölött rendelkeznek csupán.

A Kahn, Loeb & Co. cég vezetője a tavaly elhunyt Jacob Schiff volt, aki annak idején megakadályozta az orosz kormány amerikai kölcsönét és a newyorki pénzügyi visszatartotta az orosz kölcsön jegyzésétől egészen addig, míg a cári kormány végül energikus rendszabályokra határozta el magát. Jacob Schiff ellen még azt a vádat emeli a könyv, hogy pénzügyileg megszervezte Japán háborúját Oroszország ellen és a sárگا faj mozgósításával revanche hadjáratot indított a sárگا szlávok ellen.

A háboru zsidó diktátora

Természetesen zsidók és csak a zsidók kergették Amerikát a háboru, amelyre semmi szükség nem volt. Wilson soha nem fogadott újságírókat, de volt egy házi újságírója, aki bármikor kopogtatható nála, a zsidó David Lawrence. És főleg: zsidó volt a háboru gazdasági diktátora, Bernard M. Baruch, a háborus gazdasági tanács elnöke, aki nem csupán az amerikai hadsereg bevásárlásait irányította, hanem tőle függött a háborus években minden export-engedély is, Baruch osztotta el a hadianyagokat a hadsereg és a hajóhad között, Baruch adott engedélyeket a háboru alatt minden építkezésre és így teljes diktatúrát gyakorolt az Egyesült-Államok gazdasági éllete fölött. Ez nagyjában így volt, vagy legalább Baruch is ezt mondja emlékirataiban. A Ford-könyv leleplezi a volt gazdasági diktátor életrajzát. Baruch ma is csak ötvenkét éves és egyetemi tanulmányainak félbeszakításával lépett gazdasági pályára. Egy ideig a newyorki telek-

tőzsdén dolgozott, azután kiszélesítette üzletkört és foglalkozni kezdett dohányossal, kaucsukkal, acéllal, finom öntvényekkel, rézzel, míg 1915-ben tagja lett a nemzetvédelmi tanácsnak és két évvel több a háborus gazdasági tanács elnökévé nevezték ki, tehát elnökölt egy olyan testületben, amelynek tagja volt az Egyesült-Államok hat államtitkára. A Ford-könyv okoskodása szerint egész világos, hogy Baruch céljává tüzte ki a diktatura megszerzését az amerikai gazdasági élet fölött és céljának elérése végett használt fel eszköztül a háborut. Amerikának nem kellett a háboru, Baruchnak kellett, tehát a háborut Baruch csinálta és nem Amerika. Egy bizonyos fokig azonban objektív a könyv.

A lengyel pogromok

A Ford-könyv szerint a békekonferencia munkáját Amerika részéről zsidók irányították és ezeknek csak egy volt fontos, a nemzeti kisebbségek jogainak biztosítása, mert a nemzeti kisebbségek alatt a zsidókat értették. Elsősorban a lengyel zsidókat, akiknek érdekében megbélygozták szegény Lengyelországot, sőt amerikai és angol bizottságokat küldtek Lengyelországba, noha a lengyel pogrom alkalomával mindössze 76 zsidót öltek meg és egész Lengyelországban csak 348 zsidó halottja volt a pogromoknak. (A hivatalos jelentés szerint a lengyel pogromok áldozatainak száma meghaladta a huszazretet.) Arról bőlesen hallgat a Ford-könyv, hogy hány halottja lett volna lengyel pogromoknak, ha az angol és az amerikai bizottságok nem érkeznek idejkorán Varsóba, ellenben igen szigorúan megrója Morgen-thau volt amerikai török nagykövetet, amiért jelentésében azt írta, hogy a lengyelek és a zsidók most is jövendőben élnek egymással, ha a lengyel sajtó egy része nem bujtogatná üzletszerűen a felekezeti gyűlöletet. A Ford-könyv erőlyesen védelmére kel a sajtószabadságnak és csak ugyan türethetetlen állapot volna, ha még zsidók meggyilkolására és a pogromok rendezésére sem izgatnának szabadon a lapok.

Bőrlábszárvédő

elsőrendű anyagból fekete, barna és sárگا színben 1286

Krébs János szijgyártó
Cluj, Calea Regele Ferdinand 77.
Kereskedőknek árkedvezmény!

Mózsi és Ildikó

— Egy zsidó gyermek regénye —

Irtta Szabó Imre (4)

— Mózsi — mondta nagyképűn — egy viselkedett, mint egy jóbarát, de te, pókhasu — szólt oda Zsigának — te ugy bántál velem, mint egyik rokon a másikkal.

Az öregek összenéztek.

— Ilyen nyitesező gyereket — szólt az öreg asszony, amikor Anti az ablakhoz ment — az ilyen gyereket muszáj Tórára fogni. Nagy ember lesz belőle, adja isten, hogy megérjük!

Berceller bácsi nem szerette az öregasszonyos fohászokat. Dűnynyögve válaszolt.

— Ugyan kérlek, az ilyen fiukból legföljebb egyes emberek válnak, de nem nagyok. Megelégszem, ha tehetséges kereskedő lesz belőle.

Anti azért ment az ablakhoz, hogy megnézzze, hol lehet majd „dorgét“ játszani. Miután kinézte a helyet, diót kért. Bementünk egy fehérre meszelt boltívés, világos terembe, a falon ott esingtek az előbbi földesur hajlott kardjai, fölöttük sisakrostály buslakodott, egyik szögletben vivókard, egy másikban tornaszerek maradványai. De közepén nagy halom árpa, a falak mentén sok zsák dióval, almával. Az öregasszony kibontott egy zsákot és három-három marékka adott mindegyikünknek. Nem

tartottuk igazságosnak, hogy Zsiga is annyit kapjon, mint mi, de nem tiltakoztunk ellene.

— Isten megveri — szólt Anti meggyőződéssel — elnyerjük a diókat! Isten nem verte meg. Anti a mi diókat nyerte el, ilyen az igazság útja és amikor dió-birtokos lett, mi behódoltunk neki. Anti Zsigusnak becézte.

Ilyen az igazság útja. Ennek így kellett lennie, hisz idegenbe készültünk, összetartásra volt szükség, nem széjjelvonásra.

A felsőturi kirándulás és a patak-jelenet Antiből igaz jóbarátot csinált. Otthon azt mondta, csak velem akar lakni Vácson, együtt fogunk tanulni és sétálni és közös erővel rakjuk meg a zsidófiukat.

Mielőtt Vácra való elutazásomat elmondanám, beszélnem kell Tritschről, a szomszédunkról.

Tritsch József tisztviselő volt a törvényeséken, több apró gyermek apja és egy kedves, örökké vidám asszony férje.

Nehogy azt higgyék, egy csendes kispolgári idillt akarok itt bemutatni. Csend soha nem volt Tritschék házában, polgári élet sem, mert a férj író, az asszony színésznő volt és a gyermekek? Lehet két hőbortos lélek sarjadása ugynevezett rendes ember?

Tritsch József a „Honti Lapok“ oszlopa volt. Félelmetes hangon irt

a korponai községtanács ellen, ha az országos vásárt arra a napra tüzte ki, amikor nálunk is vásár volt. Miért kell nekünk — így bugott — állandóan a korponaiak Scillája és Charibise között eveznünk. Miért? Vagy ha a barsiak ismételtlen a két vármegye egyesülését követelték, olyan usque tandem kezdetű cikket kanyarított ki, hogy Léván, meg Aranyosmaróton vakarhatták tarkójukat az unifikáció barátai. Csak a hazai bajokat nem vette észre soha. Minék is huzzon újjat az a lipánnal meg a főjegyzővel egy kezelőtiszt és ne feledjük, a „Honti Lapok“ a megyei urak lapja volt, nem is valószínű, hogy kiadója csak egy mir nix, dir nix leközölt volna egy támadást a vármegyei potentátok ellen.

Szépirodalmár is volt. Verseket és gunyorkákat irt, mükedvelői előadásokon szerepelt, ha kellett nemcsak szavalattal, hanem a bonviván szerepét is vállalta. Sokat ivott és gyakran.

Felesége eljárta anyámééhoz, mindig könyvek között panaszkodott az urára, de legföljebb öt percig, a másik öt percében már táncot lejött, amig kifáradt és azt mondta, hogy első nagy szinpadni sikerét ezzel a táncal szerezte. Azt hallottam, hogy az asszony dalmát komédiás-családból származott, az ura valahonnan Szászországból szakadt ide, az apja festő volt, szinpadni háttérket pingált. Így kerültek valahol közeli ismeret-

ségbe és innen a házasság.

A házasságból többek között egy szőke haju, acélszürke szemű kis leány származott: Ildikó.

Komédiás-gyermek volt.

Soha pillanatig nem törődtem vele, pedig sok mulatságos órákat szerzett anyámnak és testvéreimnek, amikor énekelve felolvasta apja verseit, verte a taktust és negédes tánclelépekkel illusztrálta a költeményt. És annival volt, amikor apja részegségét táncolta dőlőngő négyes-lépésben és anyja félelmét és a játék finálóját, amely mindig békés volt, mert Tritsch apa sírő hangon boconatott kert Tritsch mamától, mielőtt ledült az ágyba, hogy álmát kialudja.

Nem mulattam Ildikó művésztén, ha táncolt, nem egyszer úgy megforgattam, hogy lebukott. Anyám ilyenkor mindig nyaklevest ígért vagy adott, aszerint, hogy elesített, vagy elfutottam.

Amikor Felsőtúrról visszajöttünk, anyám jó hírt akart közölni velem és elmondta, hogy nem lesznek nagyon idegen Vácson, mert Ildikóék is odaköltöztek, az apja állást kapott a püspökségen.

— Sajnálom, — mondta anyám, — hogy nem fog táncolni többet nekem, az anyjukat is sajnálom, ritka asszony volt. Nem is tudom, miből ruházta magát és a gyerekeit, az ura mindent elivott.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

A vasúti áruszállítás új rendje

Az új rendelkezések május elsején lépnek életbe

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A közlekedésügyi miniszter — mint ismeretes — nem régen elrendelte a kerületenként működő szállítási bizottságok megszüntetését. A kerületi bizottságok megszüntetése folytán a vasúti áruszállítványokat a központ egy-egy intézkedése szerint fogják továbbítani és az új szállítási rendre vonatkozólag az új rendelet már elkészült. A rendelet egyben a következő intézkedéseket tartalmazza: A rendelkezésre álló vasúti teherkocsik 35 százalékát a hatóságok címére szóló szállítványok részére utalják ki, a fennmaradó 65 százalékot pedig magánszemélyek rendelkezésére bocsátják.

A kocsikat az áru beraktározásának sorrendjében utalják ki. A kiutalás addig nem történhet meg, míg a feladó nem igazolja, hogy az árut akár a CFR, akár valamely cég magánraktárában nem helyezte el. Ha a magánosok raktára a vasúti állomástól tovább fekszik, az állomásfőnökség egy megbízottját küldi ki a letétbehelyezés igazolására. Ezenkívül a feladók kötelesek bizonyos pénzüsszeget is letétbe helyezni az igényelt vagonokért. A bevagonozás szigorúan a kocsikiutalás sorrendjében történik, teljesen függetlenül attól, hogy hatósági, katonai vagy magánállományról van-e szó.

Az új rendelet már elkészült a közlekedésügyi minisztériumban és a hivatalos lap néhány nappal május elseje előtt nyilvánosságra fogja hozni.

A kormány különben központi szállítási tanácsot alakított, melynek tagjairól a következőket nevezte ki: a vezérkar főnöke, a vasút forgalmi igazgatója, a közlekedésügyi, földművelésügyi és munkaügyi minisztériumok képviselői, a járvédelmi vezérigazgató, a faluai szövetkezetek vezérigazgatója és a bukaresti kereskedelmi és iparkamara képviselője. Ez a tanács a szállítási intézkedésekre nézve utbaigazítással fog szolgálni a vasútnak, de a rendelkezés továbbra is a vezérigazgatóság hatáskörében marad.

Belföld

(x) **Miért semmisítették meg a sertésspermszket.** Megemlékezett az Uj Kelet a kereskedelemügyi miniszter kádott, de későn végrehajtott rendelkezéséről, amellyel megszemmisítette azokat a sertésspermszketeket, amelyeket nagyobb mennyiségben április első felében adtak ki. A miniszter husvétii szabadságára utazott, helyettesei pedig nem adták ki a rendelkezést csak több napos késéssel. A spermszket ügye nagy feltűnést keltett bukaresti szakkörökben és érdeklődéssel várták az elrendelt vizsgálat eredményét. A minisztérium most közli, hogy visszaélés nem történt és a spermszketek azért semmisítették meg, mert az exportőrök nem helyezték letétbe az előírt belső fogyasztásra szánt sertésspermszketet. A kereskedelmi miniszter egyben elrendelte, hogy a jövőben a belső kvótát a fővárosi állami gyűjtőtelepen, vagy azokban a vidéki központokban helyezték el az exportőrök ezt a kvótát, ahol a fogyasztás számára kevés hus áll csak rendelkezésre.

(x) **A földkisajátítást finanszírozó bizottság,** mint Bukarestből jelentik, a következőkből alakult meg: Gheorgiu pénzügyi államtitkár, Oromolu a jegybank kormányzója, Constantin Bratianu az állami földhitelintézet igazgatója, Ciprianu a kisajátító pénzüntézet vezetője, Basarab Brancoveanu a mezőgazdasági szövetkezetek elnöke, Teianu az állami adósságok igazgatója. A bi-

zottság — mihielyt Vintila Bratianu pénzügyminiszter visszatér vidéki körútról — azonnal megkezdi működését a pénzügyminiszter direktívái szerint.

(x) **Bányászati statisztika az 1920. évről.** A statisztikai hivatal ötvenedik évet meghaladó késéssel most közli az 1920. év bányászati statisztikáját. E szerint a széntermelés 750 ezer tonnával kevesebb volt a szükségletnél. A petróleumtermelés hatvankét százalékát tette ki a békébéli termelésnek.

(x) **Tilos az állami járadékkötvények kivitele.** Bukarestből táviratozzák: A pénzügyminisztérium megtiltotta a román állami járadékoknak június 15-ig való behozatalát. A vámigazgatóságok erre vonatkozólag szigorú utasításokat kaptak. Az államjáraékkötvények kivitelének tilalma a most megkezdett lebélyegzés folytán vált szükségessé.

(x) **Megérkeznek a német mozdonyok.** Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium közlése szerint a Németországból rendelt lokomotivokért járó 350 milliót Németországnak kifizették és így azok közelebről megérkeznek. A lapok szerint a jövő héten 130 mozdony érkezik Romániába, amelyeket azonnal forgalomba is helyeznek.

(x) **Bukaresti husarak.** A bukaresti városi tanács április 25-étől kezdve a következőkben maximálta a hus árát. Marhahus kg-ja 12 lei, borjúhus 10 lei, sertéshus 16 lei.

(x) **Hogyan kell fizetni a G céduláris adót.** Bukarestből írják: A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz a 15 százalékos G céduláris adó befizetésére vonatkozólag. A G céduláris adót eszerint az ingó vagyon után évenként fogják behajtani. Amennyiben az adózónak 1921 április elseje előtti hátralékai vannak, a pénzügyminiszter felhatalmazta az igazgatóságokat, hogy belátásuk szerint évi részletekben fizethessék meg. Intézkedés történt arra vonatkozólag is, hogy a bankok ne fizessék kétszer a G céduláris adót.

Megszűnnek a kedvezményes vám-díjtételek. A kormány értesítette a vámhivatalokat, hogy a külföldi államokkal kötött kereskedelmi szerződések lejártak április 19-én s ettől az időtől a külföldről érkező áruk után még a legtöbb kedvezményt élvező országokkal szemben is a vámtarifa rendes tételeit kell alkalmazni.

Külföld

(x) **Cseh-román gazdasági tárgyalások a prágai őszi mintavásáron.** A „Prager Presse” jelenti: A szeptember 4., 5. és 6-án megtartandó prágai őszi mintavásár alkalmával a román és csehszlovák kormány megbízottai értekezletet tartanak. Az értekezleten a cseh és román iparosok szövetségének kiküldöttjei is részt fognak venni és az előkészületek már megkezdődtek. A lap nem említi meg a tanácskozások tárgyát, de valószínű, hogy nagyfentőségű gazdasági kérdéseket fognak megbeszélni.

(x) **Oroszország aranypénzt veret.** Moszkvából jelentik: A pétervári pénzverde megkezdte a tíz- és öt rubelű arany és az egy rubelű ezüst pénzek verését.

(x) **Válságba jutott a Nestlé Company.** Zürichből jelentik, hogy a világhírű Nestlé kondenzált tejgyár az utolsó évben szenvedett súlyos veszteségek miatt felszámolás előtt áll. A Nestlé-művek az elmúlt üzleti évet 932 millió frank veszteséggel zárta. Az alaptőke 205 millió frank. A veszteség egy részét a 75 millió frank tartalék fedezi. A társaság legközelebbi közgyűlésén az igazgatóság a vállalat felszámolását fogja indítványozni és kész tervet is terjeszt elő erre a célra.

NYILTTÉR

Figyelmeztetés!

Ezennel közhírré tesszük, hogy a Sebők-féle kertet és telepet Rákóczi-ut 72. szám alatt bérbe vettük és azt tovább is Sebők kert név alatt alkalmazottaink által üzemben tartjuk. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy ezen kert részére semmi néven és címen senkinek ne hitelezzen, miután minden vásárlást készpénzzel eszközölünk. Amennyiben valaki hitelezett, előre kijelentjük, hogy a nyújtott hitelt el nem ismerjük és nem fogjuk kifizetni.

Cluj, 1922 április 20.

Bognár és Szántó

Erdélyi kereskedelmi részvénytársaság.

Erovatban közölték a beküldő felelős

Weisz és Molnár
női divataruháza
újbol megnyitott!

Heller,
Weisz és Molnár

éeg alatt, Cal. Reg.
Ferdinand 6. szám
alatt, a volt helyi-
séggel szemben. o

1334

A külföld legbiztosabb féregirtóanyaga megérkezett. Féregirtást teljes garancia mellett 00000000 eszközöl 00000000

GRÁTZ

Str. Saguna (Bartha Miklós-u.)
16. A legmodernebb címfestést, szobafestést és mázolást 00000000 elvállalok. 00000000

749 TELEFON 749

1922

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párná, festék, kalaplakk minden színben, légygátró sűveges, szalagos és ives. Padlószárgító, garantált minőség, legolcsóbb ár.

„LUXOR” vegyszertári gyár, Cluj,
Telegram: „Luxor”, Cluj, Telefon 12-97.
Engros engedély. 1295

Speciális hajfestő,
női fodrász és
manicure terem

Gallik és Fodor, Cluj

Calea Victoriei 2. (volt Rossuth L.-u.)
Modern hajmunkák,
Jutányos árak!

1284

Ragadja meg az alkal-
mat, ha hódítani akar és
tekintse meg

MOSKOVICS RÓZSIKA

párisi és bécsi modelljeit Cluj,
str. Memorandului Unió-u. 9

Szalmakalapok varrását
és festését legújabb forma-
szerint jutányosan vállal.
M a s a m ó d c i k k e k g y á r i
árban kaphatók! 3567

Szarut, szaruhegyet, agancsot, husolást
és csontot, valamint mindennemű timár-
hulladékot legmagasabb napi árban vásárol

Szaru-
és csontárugyár Rt. Cluj

1310

250—300.000 lei

kézpénztőkével rendelkező agiilis
urral társulna ipari és kereske-
delmi vállalat. Az illető igazga-
tói állást kap és tőkéje után 10%
garantált hasznot. — Ajánlatokat
„Kitűnő befektetés” jellegűvel köz-
vetít a „Radio” Cluj, Strada
Regina Maria 34.

La kők, háztulajdonosok és könyvkereskedők figyelmeztetés!

Néhány napon belül a „Fraternitas”
kiadásában megjelenik az

új lakbérleti törvény

hiteles magyar szövege, kiváló szak-
ember előszavával és magyarázatával
ellátva.

Megrendelhető a „Fraternitas”-nyomda-
vállalatnál, Cluj, Str. Baron L. Pop 10,
Friedmann hírlapirodánál, Cluj, Piata
Unirii és az Uj Kelet kiadóhivatalánál.

KÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)

Hajfestés, hajmunka, fejmosás,
ondolálás, fésülés legmodernebb,
legjobb kivitelben. Haját veszek!

PÉTERFI JULISKA

„Transilvania” láda, doboz és
és faárugyár, Marosujvár.

A Marosujvári földgazdászati láda,
doboz és faárugyár készit és azonnal
szállit puha vagy kemény fából min-
denféle nagyságu ládákat, dobozokat,
cserepszállító léceket. Nagyobb szük-
séglet esetén a helyszínen tesz
ajánlatot. 36531

Gladys

shoe cream
the best

az előkelő világ cipőkrémje

Ha gyorsan kiszolgált,
pontososan kimért és jó tűzifát akar, forduljon a **Frenkel-fatelepehez** (volt Janovits és Tso) Strada Apriloarelor (Gyufagyár-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-64.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habíma

Erdélyi Zsidó Színpad

Heti műsor:

Szombat: A Johr noeh der Chaszena, operett három felvonásban. Vasárnap: Der Korbn - Az áldozat, életkép három felvonásban. Hétfő: Nagy kabaré, szolók, duettek, bohózatok, táncok. Kedd: Der Idiot, színmű négy felvonásban.

Kolnide. (Előadta: csütörtökön, április 20-án a volt Biazini nagytermében.) Tavalyról ismerjük a drámát, amelyet zsufolt ház előtt új szereposztásban játszottak most. Stramer Barthelotjába valamivel több komolyság és mélység, történeti hangulat elért volna. Stramer van olyan színész, aki ezt a szerepet így is meg tudta volna játszani és ezzel közelebb hozta volna az inkvizíció korának tüzjénés, borús levegőjét. Éneke azonban megindító és meleg volt. Az előadás művésziességének rovására történt a papok és Elvira német beszéde. Nem fontos, hogy milyen instrukciót ír elő e tekintetben a szövegkönyv. Mert a jiddis nyelv a leghelyénvalóbb ebben a darabban. Tudjuk, a spanyol zsidók ma is egy franciával átított spanyol zsargont beszélnek és irnak és ha ennek a nyelvnek színházi kultúrája lenne, bizonyára ezen lehetne leghatásosabban a "Kolnide" adni. Az együttes ennek ellenére élvezetes előadást nyújtott. Teszler Paulusában jól testesítette a vérpárt libegő inkvizíciós főnököt és Wiedler mint Benediktus nagyon ügyes játékot nyújtott. Végtelenül bájos Franciszkát játszott Rabbinovitzné, míg Weinbergné a sötét tónusu darabba a komikum frissességét plántálta. Rabbinovitzné Diogója mulatságos, királya méltóságteljes volt. Blind Aranka mint apród volt kitűnő. Strameré és Stramer nyílt színen is sok tapsot kaptak. (Sz. I.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Szombat d. u.: Gazdag lány. (Ujdoasság 6-oszor. Mérsékelt helyárakkal.) Szombat este: Alarcosbál. (Opera-repriz. Uj szereposztással. Opera helyárakkal. Opera-bérlés 18. szám.) Vasárnap d. u.: Flórika szerelme. (Mérsékelt helyárakkal.) Vasárnap este: Luxemburg grófja. (Galetta Ferenc vendégjátékával. Rendes helyárakkal. Bérlétszünetben.) Hétfő: Varázsköringő. (Operette-repriz. Galetta Ferenc vendégjátékával. Rendes helyárakkal. Bérlétszünetben.) A műsorra tűzött előadások jegyei előre megváltathatók a színház pénztáránál.

A sárga keztű. A János vitéz szövegírójának, Bakonyi Károlynak egy új társadalmi drámáját adták Budapesten a Vígyszínházban a múlt hónap elején először: Címe: A Sárga keztű volt. Izgalmas, érdekes, modern dráma a Sárga keztű, amelynek a Vígyszínházban óriási sikere volt s rövid idő alatt megérté már a 25-ik előadás jubileumát. Ott a két vezető szerepet Hegedüs Gyula és Lombaszógi Frida játszotta, itt ezt a két parádés szerepet Táray Ferencről és Poór Lilitől fogjuk láthatni. A nagyszemélyzetű darabban a két főszereplőn kívül a színváz egész drámai személyzete játszik. A próbák szorgalmasan folynak már a Sárga keztűből, amelynek a jövő hét második felében lesz a bemutatás előadása.

Flórika szerelme és Luxemburg grófja. Két előadás lesz vasárnap a magyar színházban s mind a két előadás iránt óriási az érdeklődés. Délután 3 órakor Moldován György kitűnő népszínművét, a Flórika szerelmét adják először helyárakkal, este félnyolckor pedig a Lehar Luxemburg grófjának lesz a reprize teljesen új szereposztással s Galetta Ferencel a főszerepben.

Varázsköringő - Galetta Ferencel. Rendkívül érdekes operette-repriz lesz hétfőn a színházban. A Varázsköringő fog hosszabb pihentetés után színrekerülni új szereposztással s a férfi főszerepben a Galetta Ferenc vendégszereplésével.

Egyetem mozgóban: Szombaton, az attrakciók királynője, pártatlan látványosság, A Vörös lámpa ünnepe, kínai dráma, a boxor-lázadás idejéből. Vasárnap, látványos cigánydráma, a Táncvarázs, főszerepben, Erna Morena.

Apollo mozgóban: Szombaton artisztikus filmzsinór, Halott szerelme, főszerepben: Erna Morena. Vasárnap, fantasztikus, izgalmas kalandtörténet, Titkok szövetsége. Főszerepben: Lydia Borelli.

Valutapiac április 21-én

Table with columns: TŐZSDÉK, Lei, esek kor., márka, fran. frank, svájci frank, lira, osztr. kor., magy. kor., font sterl., dinár, leva, lengy. márká, dollár, holland. forint, török font, svéd kor. Rows include Bukarest, Bécs, Prága, Berlin, Zürich, Paris, Budapest.

27-1922. sz.

Pályázat.

A tasnádi orth. izr. hitközség egy jó szövegíróval szemben... A tasnádi orth. izr. hitközség egy jó szövegíróval szemben... A tasnádi orth. izr. hitközség egy jó szövegíróval szemben...

Pályázatokban az eddigi működés, valamint családi állapot megjelölendő és 3 orth. rabbitól a Kabbala másolatok csatolandók. Utiköltséget csak a meghívottaknak térítünk meg.

Tasnád, 1922. április 6. Nord Henrik, Fischer Károly, jegyző. 36801 elnök.

Hirdetmény.

Alulírt Statusquo Izr. Hitközség keres azonnali belépésre egy jó szövegíróval szemben... Alulírt Statusquo Izr. Hitközség keres azonnali belépésre egy jó szövegíróval szemben...

Járandóságai: szabad lakás kertrésszel, fél shechita, szokásos mellékjövendelmek és megállapodás szerinti fizetés.

Előnyben részesül, ki a hitk. jegyzőséget és az elemi iskola hitoktatását végző képes, melyekért külön fizetünk. Utiköltséget csak a meghívottaknak térítünk meg. Okmánymásolatokkal felszerelt, kort, családi és működési adatokat nemkülönben fizetési igényeket feltüntető pályázatokat legkésőbb 1922. május hó 7-ig kérünk.

Dóva, 1922. április hó 10. Statusquo ante Izr. Hitközség. Blum Zsigmond, elnök.

Kepes Elek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sae-passage

Ajánlja saját készítményű sérvköteit, haskötőit stb. Női és férfi övszerek nagyraktára

Ujrafoncsorozás!

Finntükrök gyártása!

Péchy és Társa

Modern üvegcsiszoló és tükörárugyár

üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapusinus-u.) 20 megkezdte: Minden méretű és minőségű tükrök, butorüvegek olcsó árakon megrendelhetők.

KÉRJEN ÁRAJANLATOT!

GRÜNWALD-ÜVEGCISISZOLDA

ÉS TÜKRÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16

Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek

GUTHÁ. fiat

Satu-Mare (Szatmár-Németi)

Gyárt és szállít: 3080-1 Parafadugót, pléhkoronadugót, fadugót, stanolüvegcsiszolókat, csapsín-folyadékokat, üveg-cimkét horodlemezeket, tacsapot, kénlapot, gelatinet, vizahőlyagot, acélibombát, parafatálcát (cépjöbetét), parafatálcát, "Berolina" vagy "Biro"-keféket, filtrirgépkeket, asbesz- tet, gumitömleket, borszivattyukat, pezsgő- drótháló-lemezt és agrafot, coganacos üvegek- hez raffiahálót, szivacsot, önzott tubusokat, pléhdobozokat, szóródugókat (Spritzkorke), demionokat (fontott kosárléveg, valamennyi pincészeti cikkeket és gépeket a legolcsóbb napi árban. Kérjen árajánlatot!

Fregoli Raglán

gumiköppeny 1380 divatöltöny

Neumann M.

cégnél, Gluj, Piata Unirii (Főter)

Műköszörüs, késes, műszerész

szakmába vágó munkákat szak-szerint, vállalom szolid és pontos kiszolgálással Gajzágó Márton Cluj, Rintzsi-utca 5. (Óvár.)

Deutsch K. I.

üveg és porcellán nagy-kereskedés részvénytársaság

Oradea-Mare - Nagyvárad Str. Nicolae Jorga (v. Zoldfa-u.) 4.

TELEFON 71.

1311

Pontos és szolid kiszolgálás.

Minden házban fontos!

Az egészség érdeké- ben nélkülözhetetlen párnatoll-, vatta-, lőször- és gyanju- tisztítás, melyet gőzerőre és vegyítisztásra beren- dezett műhelyemben gyorsan és pontosan vállalok. Rak- táron tartok kész párnákat és tol- lat. Mérsékelt árak! Szolid kiszolgálás!

Stern Salamon Kossuth L.-u. 10.

az alkal- tani akar és ÓZSIKA Cluj, Uni6-u.9

1310 Rt. Cluj

00 lei

onosok és igyelm b!

tőrvén

ORÁSZ ÉS Reg. Ferd. (udvarban)

fejmosság, odernebb, at veszek I ISKA

doboz és osujvár.

zemű láda, és azonnal fából min- dobozokat. gyobb szük- ségben tesz 36531

Ys

Apriljanevlor 4-01, 2-64.

SPORT

A vasárnapi mérkőzések bírái

A Kolozsvári kerületi sportszövetség Bírák Bizottsága esütörtökön este tartott ülésén, az április 23-án eldöntésre kerülő bajnoki- és díjmérkőzések vezetésére a következő szövetségi bírákat küldte ki:

Kispálya:

Dél előtt 9 óraker Haggibbor Ifj. — KAC ifj. Biró: Vatiánu Sabin (Universitatea),
 Dél előtt 11 óraker CFR ifj. — Victoria ifj. Biró: Petrán Sándor (KAC).
 Délután 1 óraker Universitatea II. — Victoria II. szöv. díj. Biró: Vida Andor (e. k.).
 Délután 3 óraker KKASE II. — Haggibbor II. szöv. díj. Biró: Nagy Adám (Kac). Nagy Adám kiküldetése még nem végleges, miután a NAC — Egyetértés bajnoki mérkőzés vezetésére is felkérték.

Nagypálya:

Dél előtt 9 óraker CFR II — KMTE II szöv. díj. Biró: Mezei Géza (Haggibbor).
 Délután 3 óraker MTK — Viktoria I. o. bajnoki. Biró: Czinczár Imre (Haggibbor).
 Délután 5 óraker Haggibbor — KAC I. oszt. bajnoki. Szika János (Kinizsi).

Marosvásárhely: Universitatea — MMTE I. oszt. bajnoki. Biró: Adorján Ödön.
 TSC — Unio II. o. bajnoki. Biró: Haas Erich (Universitatea). Haas Erich kiküldetése sem végleges még, miután a nagy-szebeni NSE — Olympia bajnoki mérkőzés vezetésére is felkérték.

Aranyosgyéres: Concordia — KMTE II. oszt. bajnoki. Biró: Grimm Kálmán (CFR).
 Törökvis — CCFR komb. Barátságos. Biró: Kopeczny Károly (TSC).
 Torda:

Labdarugás

A Haggibbor Temesvárt. A Haggibbor első csapata, — amennyiben a május 7-ére kisorsolt CCFR elleni bajnoki mérkőzését sikerül elhalasztatni — május 7-én barátságos mérkőzést tart Temesvárt a Kinizsi csapatával.

Sugár Andor, a Haggibbor kapusa, orvosi tilalom következtében hosszas ideig nem vehet részt csapata mérkőzésein. Helyettese Rosenfeld, az ifjúsági csapat kitűnő goal-keppere lesz.

A Haggibbor-pálya Rt. alakuló gyűlése. A Haggibbor Sport-Egyület előnöksége felkéri az összes ivartartókat, valamint mindazokat, akik a lét-sítendő Haggibbor-pálya ügyében tevékenykedtek, hogy április 25-én, kedden este fél 9 óraker a Park-kávéház külön termében tartandó értekezletén okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya a Haggibbor-pályaépítő részvénytársaság alakuló gyűlésének előkészítése, miert is a Haggibbor előnöksége felkéri az ivartartókat, hogy a részvényjegyzési ivateket, valamint az elszámolókat feltétlenül magukkal hozni sziveskedjenek.

Megsérült futballisták. A marosvásárhelyi MTK két főrőssége: Rác és Glanzmann, a legutóbbi tréningen

súlyos sérüléseket szenvedtek és így az április 23-iki Victoria elleni bajnoki mérkőzésen nem vehettek részt, ami a Victoria győzelmi esélyeit nagyban növeli.

A fegyelmi bizottság humora. A kolozsvári játékgyelemet ellenőrző bizottság legutóbbi döntései már nem is hatnak a meglepetések erejével, de jélesó mosolyt fakasztanak a labdarugás szabályokat ismerő hiveinek körében. Az egyébként is hiányos összetételű bizottság működését alapjában benította meg Konez Rudolf elnöknek rövid időre való eltávazása Kolozsvárról, dr. Lencuța, a bizottság egyik tagja pedig még egyetlen ülésen sem tartotta érdemesnek megjelenésével elősegíteni a bizottság nehéz munkáját. Jordáky Lajos mint a bizottság elnöke adója nem bír szavazati joggal, Grimm Kálmán és Placintár Lukács pedig rendesen ellentétes álláspontot foglalnak el. A jelenlegi hiányos és zavaros rendszer eredménye, hogy dr. Morar Teofil, a Victori intőzőjével szemben az emlékezetes Haggibbor — Victoria bajnoki mérkőzéséből kifolyólag a mai napig sem járt el a bizottság; nem emelte fel tiltakozó szavát a felfüggesztett játékosok játékengedélyével szemben: Takács György CFR játékost a bíró súlyos megsértése miatt csak két hónapi felfüggesztéssel büntette és tiltakozás nélkül tudomásul vette nevezettnek a serlegmérkőzéseken való szereplését, nem tett lépéseket a serlegmérkőzéseken illuminált állapotban játszó futballisták ellen és hogy intézkedései bohózzattémának is megfélelők legyenek: a bírót reprodukálhatatlannal megsértő és fenyegető Maksay, Istvánffy és Komáromi Victoria-játékosoknak az április 23-iki bajnoki mérkőzésen való szerepléséhez is hozzájárult. A magunk részéről már osodálkozni sem tudunk a fegyelmi bizottság sorozatos baklövésein, de komoly szavunk van a bizottság elnökéhez: „Rudi! Gyere haza, minden meg lesz bocsátva!”

Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
 Kiadó: **KADIMA** kiadóvállalat r. t.
 Előfizetési ár havonként . . . . 35 lei
 Egyes szám ára mindenütt 1 lei 50 ban!

Hirdessen az UJ KELET-ben!

TRISKA J. zongora nagyraktára

Uj zongorák raktáron.

Telefon 419.
 elvállalja egy angol, mint bécsi szerkezetű zongorák megrongált vagy hiányzó alkatrészeinek javítását vagy pótlását. Hangoló megrendelhető. **Bartha Miklós-utca 14.**

Mendel Sörfözde és Kereskedelmi Részvénytárs. Torda.
 Telefon 394. **Fióktelep Cluj.** Telefon 394.
 Calea Dorobantilor (volt Honvéd-utca) 11. szám.

Gyártja a legjobb söröket!
 Közkedvelt gyártmánya:

világos Koronasör
 Különlegessége:
dupla malátás
Glória-tápsör
 a közönség legkedveltebb italai, mindenütt kaphatók. Lerakatok az ország minden jelentékenyebb helységében. 3663-1

Cukor, kávé, Frank, Beck, kókusz, ecet, bor, szilvapálinka és mindenemű hús véti fűszer jutányos árban kapható. 1321
Rosenzweig Antal
 Cluj, Piata Mihaiu Viteazul 38.
 Telefon 4—36.

„GLOBUS“ Fa- és fémipar
 Faragó, Vas, Lobstein, Orastie. Telefon: 34. Sürgöncim: Globus.
 Faipari osztálya készít: Gyógyszereszeknek, vegyi- és cukorka gyáraknak gyógyszerészeti és ipari fado-bozokat. — Elvállal: Mindennemű fage munkálásokat az építkezési, butor- és faesztegárpából darabáruban és tömegben.
 Fémipari osztálya elvállal: Mindennemű ipari- és mezőgazdasági gépek javítását, gépalkatrészek elkészítését, építkezések vasalási munkáit, bádogstanc tömegcikkek gyártását, mindennemű bádog és műlakatos munkákat, szivattyukutak készítését, mindennemű szereléseket. 3451-1

Festék áruk
 Falzöld, smaragd zöld, pompejvörös, venyigefekete, okker, satinóber, ultramarin, vaspor. Analin festékek Meister Lucius féle. Salétrom, salycil, cacomassa, cacavaj állandóan raktáron.
Láb Fivérek Cluj, Telefon szám 471.

Ha szép és elegáns ruhát akar, látogassa meg
Herkovits Jenő
 férfi szabót str. Baba Novac (Bethlen-u.) 10., ahol bel- és külföldi szövetek állandóan raktáron vannak. 000
Pontos kiszolgálás. 1337
Szolid és olcsó árak!

Shalomit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344
Winkler Mór & Co szálaműgyára
 Cluj, Piata Mihaiu Viteazul (Széchenyi-tér 39). Telefon 12—90.
 Árjegyzék és kérésre kívánatra ingyen.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy első ára 1 lei. — Vastagabb betűvel lei. Legkevesebb apróhirdetés ára 10 lei.
 Órás és ékszerész üzlet teljes berendezéssel, szerszámmal, furnitúrával és áruval jó forgalmu vidéki városban eladó. Ajánlatokat „Jövö“ jellegre e lap kiadójaiba kérek. 3677-1

Románul, németül és magyarul perfektm tudó, irodai munkában vezátus hölyg képeségeinek megfelelő állást keres. Cim »Kitűnő munkaerő« jellege alatt a kiadóhivatalban megtudható.
 Két szoba, konyha, előszoba, pince és padlásból álló utcai, modern, parkettes, földszintes, a kolozsvári Főter közelében lévő lakásonat becserelném ehhez hasonló, más helyen fekvő lakással. Az ügy lakshivatali része gyorsan bonyolítatnék le. Cim az Uj Kelet kiadóhivatalában. »Jö lakás« jellege alatt megtudható.

Bármi elfogadható áron, azonnal beköltözhető 3 szobás, fürdőszobás ház, lakásberendezés, villanyhajtásu malom és 1 holdas gyümölcsös eladó. Ertekezhetni Györgyalvi-utca 42. 3682-1

Bocskor, mosótaly, felsőbőr és szőjgyártóblak
 Állandóan nagy készlet készletben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendéseket kis postacsomagokban is elkészítik. — Jelenlegi talp és bocskor ára 65—70 lei. — Vagontélelnél 3 százalék kedvezmény. **SAMSON BÖRÖVAR,** Györgyalvi-utca 1 Gyevarts raktáron szemben. Telefon gyár 3-86 — lakás 3-87

Feuerstein és Löwi
 textil, kötött és rövidáruház
 Cluj, Str. Reg. Maria 12.

Építetők figyelmébe!
 Oltott, oltatlan
MÉSZ
 valamint cement és gipsz különként, mázsáknékt és vagontélelekben legolcsóbban a
CALCIT-MŰVER Rt.
 nál, Fellegvári-ut 9. sz. alatt szereshető be. Megrendelések telefon utján is leadható. Telef. 1106.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Xenofon (Szappan-u.)
 Gyárt és állandó raktár mindenféle ékszerárubakban. Vállal rillians munkákat javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Foglaltó és vésnöki műterem. — Fogászati arany és forrasztó, húzalok és lemezek arany és ezüztben.
Nemesfém beváltó!
 Telefon int. 2—13. — Sürgöncim: „Juvsere Cluj“ 1273

Rendelje meg husvétii tüzfűszük-ségletét már most, mert csak így számíthat pontos szállításra.
 Elsőrendű aprított bükkszásab. . . . q-ként L 28—
 Elsőrendű aprított tölgyzásab. . . . . 26—
 Elsőrendű bükkszásab önlektént „ 420—
 azonnal házhoz szállit
Grün-fatelepe
 Árpád-ut 40. 3608-1 Telefon 750.

Telefon 494. Engross.
Figyelem!
10%-al
olcsóbban árusítok,
 mint minden a szakmában vágó cégek. Ki megrendelését levélben vagy személyesen felajlja, azonnal lesz kiszolgálva. Megnem-felelő árakat visszavesszek.
NAGY ÁRUHÁZ CLUJ,
 (volt Széchenyi áruház)
 Kötött, rövid, papir, norinbergi és háztartási nagy kereskedés.

Szerkesztős
 hivatal és r
 Cluj-Kolozsvár,
 L. Pop. — Bran
 Az Uj Kelet
 Szerkesztősfőg
 (kiadóhivatal)
 Nyomda . . . . .
 Héber osztály
 Zs. N. Sz. . . . .

A kéziratok k
 szerkesztőségne
 dök. — Kézira
 adunk vissza és
 hetünk

V. évfoly
Cs

A német
 Génuaiban e
 vége az ügy
 zése ácsap
 főváros hih
 gyalja a dol
 ilyen izgalom
 Génuaiban
 meg kellett
 véleménye
 vállaltak v
 Európa akat
 tották ezt a
 Párisban to
 németek ell
 ződés ellen
 egész világ
 jelentette, h
 első dolga
 francia gar
 más szóval
 Anglia és E
 metország e
 retné, ha ez
 nemcsak a
 natkozónk,
 mert a ném
 vetség első
 ország s a
 ron állítóla
 Poincaré
 szövetséges
 fog eljárni.
 kellenek: I
 ségesek. P
 jelenti, hog
 nem sikerü
 ország ma
 sikrakielni
 és annak
 ellen. A fr
 talos inform
 bőviti azt
 akkor is h
 És ez az
 lehetséges,
 a franciák
 pedig ugy
 háborúra i
 A ném
 pant hatás
 arról szám
 államai:
 Jugoszlávi
 lamok az
 tak, hogy
 akarnak k
 aminőt Né
 tant zavar
 ellenakció
 A szöv
 mokkal fo
 ban lépni
 oroszok k
 Közben n
 met választ
 godttabb t
 Rathenau
 den robb
 sehogy a
 gukra ing
 godt tónu
 ben fordü
 német jeg
 francia in
 mézszetes
 rózsavizet